

Medicinska risker vid tatuering/piercing och personalens hygienrutiner

Skellefteå 2012-02-03

Lena Skedebrant
Smittskyddssköterska
Västerbottens läns landsting
[lena.skedebrant@vll.se](mailto:lens.skedebrant@vll.se)

Exempel på medicinska risker

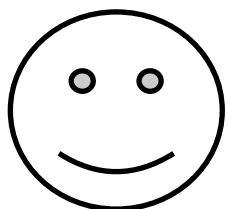
- **Överföring av blodsmitta till personalen via kundens blod, till kunden via instrument eller via personalen**
- Hudinfektioner
- Allergi, t ex nickelallergi och allergi av tatueringsfärg
- Skador i munhåla, t ex tandskador, skadat tandkött och nervskador
- Ärrbildning, t ex i bröstbensområdet

Smittade via tatuering/piercing i Sverige 1997-2010

	Hepatit B	Hepatit C
Sverige/utland	2/17	65/71
Totalt	19	136

Osäker statistik. De inhemska smittade fallen avser kunder (de flesta) och icke auktoriserade tatuerares/piercaren (enstaka)

Detta har hänt...

Tjejkompis, 24 år

Tatuerad av index,
hösten 2010 +jan 2011

Eget initiativ till
provtagning april 2011:
Pos hepatit C (anti-HCV)
HCV-RNA neg juni 2011

iv-missbruk

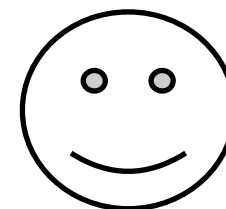
Index, 20 år

Positiv Hepatit C
110207 (test på blodcentral)
(tid provtagen: Negativ 091221)

Akut hepatit C (typ 3) i **feb, 2011**
Vårdad Inf.klin Gbg
Behandling påbörjas

Smittspårning:
iv-missbruk förnekas.
Hemma- tatuering, "tränar" på
kompisar och grishud.
Stickincident, dec 2010
Planerar utökad verksamhet

*Index sticker sig
på nål dec, 2010
Insjuknar feb, 2011*

Killkompis, 23 år

Känd hepatit C (typ 3)
2009.

Tatuerad av Index,
sommar + dec 2010.
Informerat Index om sin
infektion

iv-missbruk

Blodsmittor

- Hepatit C
- Hepatit B
- Hiv

Viktigt att veta hur smittan sprids
Hel hud skyddar

Hepatit C

- Smittar via blodet, ytterst ovanligt med sexuell smitta
- Ca 1/3 läker ut infektionen av sig själv. Resterande 2/3 får kronisk sjukdom och riskerar senare i livet leverkomplikationer.
- Finns behandling, men inget vaccin
- Vid stickskada på person med hepatit C är risken ca 3 % att smittas

Hepatit B

- Smittar främst via blodkontakt, men kan även smitta sexuellt. Olika smittsamhet från person till person.
- Smittas man före ett års ålder risk för kronisk sjukdom med komplikationer på levern. Är man sju år eller äldre vid smittotillfället – läker oftast infektion ut och man blir immun resten av livet.
- Finns vaccin, kan ges i efterhand vid t ex stickskada
- Vid stickskada på person med smittsam hepatit B är risken ca 30 % att smittas

Hiv

- Viruset är känsligt och dör när det kommer utanför kroppen
- Smittar främst via blodet, men kan även smitta sexuellt. Olika smittsamhet från person till person.
- Livslång infektion som inte går att bota, men lindra med bromsmediciner
- Vid stickskada på person med hiv är risken ca 0,3 % att smittas
- Bromsmediciner kan ges under en månad till person som utsatts för smittrisk t ex vid stickskada

Blodsmitta, Anmälningsskyldig enligt smittskyddslagen

Patienten

- informeras om diagnos, hur den smittar, om den läker ut etc
- får förhållningsregler, dvs hur man gör för att förhindra att sprida smittan. Är skyldig att uppge att man bär blodsmitta till person som kan utsättas för eller utsatts för smittrisk t ex inför tatuering eller blodprovstagning.

Läkaren

- Informerar om infektionen
- Gör smittspårning, hitta smittkälla, ev fler smittade
- Anmäler enligt lagen
- Kallar för återbesök

Besök, vård och behandling är gratis för patienten

Skada med risk för blodsmitta

- Stick- och/eller skärskada med föremål förorenade av blod eller annan kroppsvätska
- Blodkontakt på slemhinna (öga, näsa, mun) eller på öppna sår/eksem
- Smittat blod måste kunna komma in i kroppen eller på slemhinna för att riskera att smitta andra
- Mängden virus i blodet samt mängden blod är avgör risk
- Kom ihåg att hel hud skyddar!

Åtgärder då skada uppstått

- Skölj omedelbart bort blod på huden med rikligt med vatten. Desinfektera därefter med "handsprit"
- Vid stänk på slemhinna eller skadad hud skölj med rikliga mängder vatten
- Blodprov tas omedelbart på misstänkt smittkälla d v s kund. Åtgärd efter provsvar. Hänvisa till HC.
- Ovaccinerad exponerad person ges en dos hepatit B-vaccin, helst inom ett dygn. Alla följs med blodprov (ej akut) enligt anvisningar:
www.vll.se/smittskydd - Blodsmitta. Utförs på HC.

Rutiner vid ingrepp

- Sprita händerna och låt lufttorka
- Handskar (typ latex) på
- Desinficera alltid hud som ska penetreras med t ex kompress och klorhexidinsprit 5mg/ml (ev. 70% etanol) – lufttorka
- Pierca/tatuera
- Torka bort ev. blod runt ”arbetsområdet”
- Ta av handskar
- Sprita händerna

Handdesinfektion på rätt sätt

Piercing- och tatueringssverksamhet regleras av miljöbalken mm

- Ändamålsenlig lokal t ex separera smutsiga ytor från rena, tvättställ i rummet
- Kunskap om riskerna, t ex fråga om blodsmitta, rätt arbetssätt
- Egenkontrollprogram för att kontrollera riskerna, t ex följa upp om kunderna drabbas av infektioner
- Kunskap för att skydda människors hälsa och miljön t ex allmän god hygien
- Undvik kemiska produkter som medför risker, för förteckning över kemiska produkter.

Minska infektionsriskerna

- Handskar används alltid vid risk för kontakt med kroppsvätskor t ex blod och saliv
- Desinficera alltid hud som ska penetreras
- Arbeta så blodfritt som möjligt t ex använd tunna nålar vid piercing
- Återanvänd aldrig färg som hållts upp från större förpackning
- Förvara piercingsmycken i steril förpackning

Smittskyddsenheten, Landstingshuset, Umeå

Information om smittsamma sjukdomar finns på
www.vll.se/smittskydd